

**KALENDARIUM
WYBRANYCH ROCZNIC LITERACKICH
I WYDARZEŃ W ROKU 2009**

(DO WYKORZYSTANIA W BIBLIOTEKACH DLA DZIECI)

- 1 stycznia **ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU**
- 1 stycznia 1929 roku urodził się **ZBIGNIEW NIENACKI**, właśc. Zbigniew Tomasz Nowicki, prozaik, dziennikarz, autor licznych powieści dla dzieci i młodzieży o tematyce przygodowo-sensacyjnej, m.in. *Księga strachów*, *Niesamowity dwór*, twórca cyklu o przygodach Pana Samochodzika. (zm. 23 IX 1994)
80. rocznica urodzin
15. rocznica śmierci
- 3 stycznia 1939 roku urodziła się **JOANNA PAPUZIŃSKA**, prozaik, poetka, badacz i krytyk literatury dla dzieci i młodzieży, autorka wierszowanych utworów i opowiadań dla dzieci, m.in. *Nasza mama czarodziejska*, *Wędrowcy*, *Rokiś*, *Skrzydlatek*, *Pod bajdulem i inne wiersze*, *Była sobie wronka*.
70. rocznica urodzin
- 4 stycznia 2004 roku zmarła **DOROTA TERAKOWSKA**, pisarka, dziennikarka, socjolog, autorka książek dla dzieci o głębokiej symbolice i uniwersalnych wartościach, m.in. *Władca Lewawu*, *Lustro pana Grymsa*, *Samotność Bogów*, *Tam, gdzie spadają anioły*, *Poczwarka*. (ur. 30 VIII 1938)
5. rocznica śmierci
- 8 stycznia 1884 roku urodził się **KORNEL MAKUSZYŃSKI**, powieściopisarz, poeta, felietonista, krytyk teatralny, autor zbiorów baśni *Bardzo dziwne bajki*, *O wawelskim smoku*, cyklu historyjek o przygodach Koziółka Matołka i małpki Fiki-Miki oraz powieści dla dzieci starszych i młodzieży, m.in. *O dwóch takich, co ukradli księżyc*, *Awantura o Basię*, *Szatan z siódmej klasy*, *Szaleństwa panny Ewy*. (zm. 31 VII 1953)
125. rocznica urodzin
- 10 stycznia 1999 roku zmarła **WANDA MARKOWSKA**, prozaik, tłumaczka, autorka (wspólnie z Anną Milską) baśni i legend opartych na oryginalnych wątkach ludowych różnych kultur, m.in. *Baśnie z dalekich wysp i łądów*, *Za siedmioma morzami*, *za siedmioma wyspami*, *Przędki złota*, *Laila i czarne łabędzie*, *Ranira ze Słonego Jeziora*. (ur. 20 VIII 1912)
10. rocznica śmierci
- 16 stycznia 1944 roku urodziła się **ALICJA BALUCH**, literaturoznawca, krytyk literacki, pisarka, autorka książek poświęconych literaturze dziecięcej i młodzieżowej, m.in. *Dziecko i świat przedstawiony, czyli tajemnice dziecięcej lektury*, *Książka jest światem. O literaturze dla dzieci małych oraz dla dzieci starszych i nastolatków*, utworów literackich wierszem i prozą: *Echobajki*, *Tylko w Krakowie...*, *Kot ma psa*.
65. rocznica urodzin

- 18 stycznia 1904 roku urodził się **MICHAŁ BYLINA**, malarz, grafik, ilustrator, współpracownik pism dla dzieci: *Płomyk*, *Płomyczek*, *Słoneczko*, promotor powojennego pokolenia ilustratorów książek i czasopism dla dzieci, autor ilustracji, m.in. do *Starej baśni* J.I. Kraszewskiego, *Robinsona Crusoe* D. Defoe, książek W. Gąsiorowskiego, J. Porazińskiej, K. Makuszyńskiego.
105. rocznica urodzin (zm. 5 VIII 1982)
- 21 stycznia **DZIEŃ BABCI**
- 21 stycznia 1919 roku urodziła się **STANISŁAWA FLESZAROWA – MUSKAT**, pseud. Andrzej Flem i in., prozaik, poetka, dramatopisarka, autorka powieści obyczajowych czytanych także przez dziewczęta, m.in. *Lato nagich dziewcząt*, *Dwie ścieżki czasu*, *Most nad rwącą rzeką*, *Portret dziewczyny na zielonym tle*.
90. rocznica urodzin (zm. 1 X 1989)
20. rocznica śmierci
- 22 stycznia **DZIEŃ DZIADKA**
- 29 stycznia 1909 roku urodziła się **HANNA ZDZITOWIECKA**, pisarka, autorka słuchowisk radiowych oraz książek dla dzieci i młodzieży, m.in. *Kosmatek ze starej wierzby*, *Wśród niewidzialnych wrogów i przyjaciół*, *W norkach i jamkach*, *Bursztynowe baśnie*.
100. rocznica urodzin (zm. 25 IV 1973)
- 2 lutego 1919 roku urodził się **ZBIGNIEW LENGREN**, grafik, ilustrator, rysownik, karykaturzysta, twórca plakatów i scenografii oraz ilustracji do wielu książek dla dzieci i młodzieży, m.in. cyklu o Doktorze Dolittle H.J. Loftinga, powieści M. Krüger, S. Szmaglewskiej.
90. rocznica urodzin (zm. 1 X 2003)
- 7 lutego 1909 roku urodziła się **ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA**, poetka, prozaik, dramatopisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży głównie o tematyce historycznej i legendarnej, m.in. *Tabakierka króla Stasia*, *Opowieści dawnej treści*, *Rogaliki króla Jana*, *Paź królowej Barbary*.
100. rocznica urodzin (zm. 30 IX 1984)
25. rocznica śmierci
- 13 lutego 1769 roku urodził się **IWAN ANDRIEJEWICZ KRYŁOW**, poeta, bajkopisarz, dramaturg i publicysta rosyjski, autor ponad 200 bajek o tematyce obyczajowej i historycznej, wzorowanych częściowo na bajkach Ezopa, J. de La Fontaine'a, przepojonych rosyjskim folklorem, w Polsce wydano zbiór *Bajki dla dzieci*.
240. rocznica urodzin (zm. 21 XI 1844)
165. rocznica śmierci
- 14 lutego 1909 roku urodziła się **ANNA MILSKA**, prozaik, publicystka, tłumaczka, autorka licznych adaptacji baśni H.Ch. Andersena oraz baśni i legend różnych narodów świata (wspólnie z W. Markowską).
100. rocznica urodzin (zm. 12 XI 1987)

- 14 lutego **WALENTYNKI – DZIEŃ ZAKOCHANYCH**
- 14 lutego 1919 roku zmarł **WIKTOR GOMULICKI**, pseud. Fantazy i in., poeta, prozaik, krytyk literacki, felietonista, badacz przeszłości Warszawy, autor powieści historycznych dla młodzieży *Cudna mieszcza, Miecz i łokieć* oraz autobiograficznej – *Wspomnienia niebieskiego mundurka*.
90. rocznica śmierci (ur. 17 X 1848)
- 14 lutego 1924 roku urodziła się **STANISŁAWA PLATÓWNA**, prozaik, dziennikarka, autorka powieści dla młodzieży, m.in. *Chłopiec na polnej drodze, Mały wzywa kapitana, Telefon zaufania, Żegnaj, Zorbin!, W myślach, w sercu...*
85. rocznica urodzin (zm. 14 XII 1975)
- 16 lutego 1919 roku urodziła się **NATALIA ROLLECZEK**, prozaik, dramatopisarka, autorka *Drewnianego różańca*, powieści satyryczno-obyczajowych dla dziewcząt, m.in. trylogii *Kochana rodzinka i ja, Rodzinka Szkaradków i ja, Rodzinne kłopoty i ja* oraz *Gang panny Teodory, Cesia*.
90. rocznica urodzin
- 20 lutego 1939 roku urodził się **RYSZARD MAREK GROŃSKI**, prozaik, dramatopisarz, felietonista, autor utworów dla dzieci, m.in. *Katar żyrafy, Gdyby zabrakło nam jesieni, Wierszyki o literach, Kim są dorośli?, Po co właściwie trzymać psa*.
70. rocznica urodzin
- 22 lutego 1924 roku urodziła się **MARIA ZIÓŁKOWSKA**, pisarka, autorka podręczników do języka esperanto, powieści dla młodzieży, m.in. *Szukaj wiatru w polu, Kocha, lubi, szanuje, Ostatnie wagary* oraz poradników na temat dobrego wychowania, manier, zwyczajów, przesądów i obrzędów: *Jak się zachować, Bądź uprzejmy na co dzień i od święta, Oj, nie przez próg, nie przez próg, Szczodry wieczór, szczodry dzień*.
85. rocznica urodzin
- 23 lutego 1899 roku urodził się **ERICH KÄSTNER**, pseud. Robert Neuer i in., poeta i prozaik niemiecki, satyryk, scenarzysta, krytyk teatralny, autor popularnych książek dla dzieci, m.in. *Emil i detektywi, 35 Maja albo jak Konrad pojechał konno do Mórz Południowych, Latająca klasa, Mania czy Ania*, zaliczanych do światowego kanonu literatury dziecięcej.
110. rocznica urodzin (zm. 27 VII 1974)
35. rocznica śmierci
- 7 marca 1839 roku urodził się **ADOLF DYGASIŃSKI**, prozaik, publicysta, pedagog, autor książek m.in. dla młodych czytelników *Przygody młodzieńca, czyli Robinson polski, Cudowne bajki*.
170. rocznica urodzin (zm. 3 VI 1902)
- 8 marca **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIET**

- 8 marca 1859 roku urodził się **KENNETH GRAHAME**, pisarz angielski, autor opublikowanej w 1908 roku znakomitej bajkowej opowieści dla dzieci o przygodach zwierzęcych bohaterów *O czym szumią wierzby*.
150. rocznica urodzin (zm. 6 VII 1932)
- 20 marca 1919 roku urodził się **IGNACY WITZ**, grafik, rysownik, krytyk sztuki, twórca wielu karykatur i plakatów, ilustrator gazet i książek, autor m.in. oprawy plastycznej do *Bajek dla dzieci* I. Kryłowa, *Kapelusza za 100 tysięcy* A. Bahdaja, książek E. Nesbit, J. Tuwima.
90. rocznica urodzin (zm. 9 VII 1971)
- 27 marca **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU**
- 1 kwietnia 1909 roku urodził się **JANUSZ TEODOR DYBOWSKI**, prozaik, dramatopisarz, autor licznych powieści historycznych dla młodzieży, m.in. *Hold pruski*, *Błazen starego króla*, *Wieża Czarnej Księżniczki*.
100. rocznica urodzin (zm. 28 VI 1977)
- 2 kwietnia **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KSIĄŻKI DLA DZIECI**, obchodzony od 1967 roku w rocznicę urodzin Hansa Christiana Andersena (1805).
- 7 kwietnia **ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA**
- 10 kwietnia 1899 roku urodziła się **EWA SZELBURG – ZAREMBINA**, poetka, prozaik, autorka utworów scenicznych, czytanek szkolnych, kołysanek, zbiorów baśni, wierszy, opowiadań dla dzieci i młodzieży, m.in. *Królestwo bajki*, *Aaa... kotki dwa*, *Najmilsi*, *Wesołe historie*, *Przez różową szybkę*, *Chłopiec z perły urodzony*, *Idzie niebo ciemną nocą*.
110. rocznica urodzin (zm. 28 IX 1986)
- 13 kwietnia 1979 roku urodziła się **ANNA NIEMIERKO**, grafik, ilustratorka książek dla dzieci, m.in. *Kazio i Nocny Potwór* M. Skibińskiej (nominacja w konkursie Książka Roku 2005), *Jaś i Małgosia* L.K. Talko (wyróżnienie w konkursie Najpiękniejsze Książki Roku 2005), *Wielki napad* A. Zgierun.
30. rocznica urodzin
- 15 kwietnia 1929 roku urodził się **MACIEJ KUCZYŃSKI**, pseud. Rafał Maciejewski, prozaik, speleolog, polarnik i alpinista, autor książek dla młodzieży opartych na autentycznych, często osobistych doświadczeniach z licznych wypraw badawczych i podróży, m.in. *Alarm pod Andami*, *Gwiazdy suchego stepu*, *Wyprawa po dinozaury*, *Zwrotnik dinozaura* oraz powieści fantastyczno-naukowych *Atlantyda*, *wyspa ognia*, *Katastrofa*.
80. rocznica urodzin
- 16 kwietnia 1934 roku urodziła się **HALINA SNOPKIEWICZ**, prozaik, tłumaczka, autorka powieści obyczajowych dla młodzieży podejmujących problemy życia rodzinnego i szkolnego – dojrzewanie, konflikt pokoleniowy, poszukiwanie własnej drogi życiowej, rodzące się uczucie młodzieńczej przyjaźni i miłości, m.in. *Słoneczniki*, *Paladyni*, *Drzwi do lasu*, *Tabliczka marzenia*, *Kołowrotek*.
75. rocznica urodzin (zm. 30 VI 1980)

- 17 kwietnia 1969 roku urodziła się **JANA FREY**, pisarka niemiecka, autorka książek dla dzieci i młodzieży poruszających trudne problemy nastolatków: uzależnienia, ucieczkę z domu, wczesne macierzyństwo, ciężkie choroby (*Chłód od rajy, Oszałeć ze strachu, W ciemności, Bez odwrotu, Odlot na samo dno, W ślepym zaułku wolności*).
40. rocznica urodzin
- 22 kwietnia **DZIEŃ ZIEMI**
- 22 kwietnia 1924 roku zmarła **EDITH NESBIT**, pisarka i poetka angielska, uważana za prekursorkę nowoczesnej fantastyki, wywarła duży wpływ na angielską literaturę dla dzieci, autorka m.in. *Poszukiwaczy skarbu* oraz cyklu powieści *Pięcioro dzieci i „coś”, Feniks i dywan, Historia amuletu*.
85. rocznica śmierci (ur. 15 VIII 1858)
- 23 kwietnia **ŚWIATOWY DZIEŃ KSIĄŻKI I PRAW AUTORSKICH**, ogłoszony przez UNESCO w 1997 roku.
- 1 maja **ŚWIĘTO PRACY**
- 1 maja 1969 roku urodziła się **ROKSANA JĘDRZEJEWSKA – WRÓBEL**, literaturoznawca, pisarka, autorka książek dla dzieci, m.in. *Rynna, Sznurkowa historia* (nominacja do nagrody BESTSELLERek 2004), *Gębolud* (nominacja w konkursie Książka Roku 2004), *Królewna* (nominacja w konkursie Dziecięcy Bestseller Roku 2004), *Kamienica* (nominacja w konkursie Książka Roku 2006), *Florka. Z pamiętnika ryjówki*.
40. rocznica urodzin
- 3 maja **ŚWIĘTO NARODOWE** (uchwalenie Konstytucji 3 Maja)
- 8 maja **DZIEŃ BIBLIOTEKARZA I BIBLIOTEK**
- 8 maja **DZIEŃ ZWYCIĘSTWA**
- 15 maja **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ RODZINY**, ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1993 roku.
- 15 maja 1849 roku urodziła się **ZOFIA URBANOWSKA**, prozaik, publicystka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży, m.in. *Księżniczka, Róża bez kolców, Gucio zaczarowany, Złoty pierścień*.
160. rocznica urodzin (zm. 1 I 1939)
70. rocznica śmierci
- 16 maja 1924 roku urodził się **TADEUSZ KUBIAK**, poeta, satyryk, autor słuchowisk radiowych, zbiorów wierszy dla dzieci, m.in. *Gdy zapadnie noc, Tańczące konie, Ptasie ulice, Koń by się uśmieł, Śpiewam ptakom*.
85. rocznica urodzin (zm. 3 VI 1979)
30. rocznica śmierci

- 21 maja 1979 roku zmarł **EUGENIUSZ PAUKSZTA**, prozaik, publicysta, autor słuchowisk radiowych i powieści dla młodzieży, m.in. *Zatoka żarłocznego szczupaka*, *Gdzie diabeł mówi dobranoc*, *Ich trzech i dziewczyna*, *Młodość i gwiazdy*. (ur. 9 VIII 1916)
30. rocznica śmierci
- 22 maja 1859 roku urodził się **ARTHUR CONAN DOYLE**, pisarz angielski, uznany za klasyka powieści kryminalnych poczytnych wśród młodzieży, twórca postaci detektywa Sherlocka Holmesa i jego towarzysza doktora Watsona. (zm. 7 VII 1930)
150. rocznica urodzin
- 23 maja 1914 roku urodziła się **NORA SZCZEPAŃSKA**, pseud. Nora Es, prozaik, poetka, autorka powieści i opowiadań dla młodzieży o tematyce indiańskiej, m.in. *Zemsta Karibu*, *Sprzysiężenie Czarnej Wydry*, *Dziki Anda*, *Ucho wodza*, *Odwaga*. (zm. 2004)
95. rocznica urodzin
- 24 maja 1999 roku zmarł **JÓZEF RATAJCZAK**, poeta, prozaik, autor szkiców, sztuk teatralnych i książek dla dzieci, m.in. *Ziarenka maku*, *Chochłowe wesele*, *Wycieczka do ZOO*, *Miasteczko z plasteliny*, *Leśny zwierzynek*. (ur. 29 II 1932)
10. rocznica śmierci
- 26 maja **DZIEŃ MATKI**
- 27 maja 1914 roku urodził się **BOHDAN ARCT**, prozaik, lotnik, popularyzator problematyki i wiedzy lotniczej, autor książek poświęconych polskiemu lotnictwu głównie z okresu II wojny światowej, m.in. *Rycerze biało-czerwonej szachownicy*, *Bohaterowie nieba*. (zm. 11 V 1973)
95. rocznica urodzin
- 29 maja 1999 roku zmarła **DANUTA WAWIŁOW**, poetka, prozaik, tłumaczka, autorka utworów dla dzieci, m.in. zbioru wierszy *Rupaki* i *Strasznie ważna rzecz*, opowiadania *Czupiradło*, wielu słuchowisk radiowych i baśni (wspólnie z mężem, Olegiem Usenko). (ur. 14 II 1942)
10. rocznica śmierci
- 1 czerwca **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA**
- 1 czerwca 1939 roku urodziła się **JOANNA POLLAKÓWNA**, pseud. Dorota Barycz, poetka, prozaik, krytyk i badacz literatury, autorka tomików wierszy dla dzieci, m.in. *Kółko graniaste*, *Marceli Szpak dziwi się światu*, *Pytalik*. (zm. 28 VI 2002)
70. rocznica urodzin
- 4 czerwca 1804 roku urodził się **NATHANIEL HAWTHORNE**, prozaik amerykański, którego ważną częścią pisarstwa była twórczość dla dzieci, jego mity zaliczane są do klasyki literatury dziecięcej (*Mity greckie*, *O królu Midasie*, *Złote runo*, *Midas*, *złoty król*), czytelnikom polskim najbardziej znane są *Opowieści z zacczarowanego lasu*. (zm. 19 V 1864)
205. rocznica urodzin

145. rocznica śmierci

5 czerwca **ŚWIATOWY DZIEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA**, ogłoszony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1972 roku.

6 czerwca 1799 roku urodził się **ALEKSANDER SIERGIEJEWICZ PUSZKIN**, wybitny poeta, prozaik i dramatopisarz rosyjski, autor poetyckich baśni, legend i podań, m.in. *Bajka o rybaku i rybce*, *Bajka o śpiącej królewnie*, *Bajka o carze Sultanie...* (zm. 10 II 1837)

210. rocznica urodzin

16 czerwca 1909 roku urodziła się **LUCYNA SIECIECHOWICZOWA**, prozaik, autorka powieści historycznych dla młodzieży, m.in. *Za Krakowską Bramą*, *Rozbójnik pana Potockiego*, *Płatnierzyczek ze Złotej Pragi*. (zm. 26 X 1986)

100. rocznica urodzin

20 czerwca 1989 roku zmarł **GEORG CHANDOS BIDWELL**, prozaik angielski, eseista i publicysta, autor poczytnych powieści historycznych i podróżniczych adresowanych także do młodzieży, m.in. *Cudzą krwią*, *Ostatni rycerz króla Artura*, *Pirat królowej*, *Lwie serce*. (ur. 3 V 1905)

20. rocznica śmierci

23 czerwca **DZIEŃ OJCA**

26 czerwca **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZAPOBIEGANIA NARKOMANII**

27 czerwca 1869 roku urodził się **WACŁAW GAŚSIOROWSKI**, pseud. Wiesław Sclavus i in., powieściopisarz, publicysta, działacz społeczny, autor powieści historycznych dla młodych czytelników z czasów napoleońskich, m.in. *Huragan*, *Rok 1809*, *Szwolężerowie gwardii*, *Dobosz wołyżerów*.

140. rocznica urodzin

(zm. 30 X 1939)

70. rocznica śmierci

7 lipca 1984 roku zmarł **STANISŁAW PAGACZEWSKI**, prozaik, dziennikarz, autor książek dla dzieci i młodzieży, m.in. cyklu baśniowych przygód profesora Baltazara Gąbki i Wawelskiego Smoka. (ur. 9 VII 1916)

25. rocznica śmierci

10 lipca 1969 roku zmarł **ROMAN PISARSKI**, pisarz, autor tekstów piosenek, wierszy i słuchowisk radiowych oraz książek dla dzieci, m.in. *Wakacje w ZOO*, *O psie, który jeździł koleją*. (ur. 23 III 1912)

40. rocznica śmierci

12 lipca 1994 roku zmarła **IRENA KRZYWICKA**, prozaik, publicystka, krytyk teatralny, tłumaczka, autorka powieści dla młodzieży *Wichura i trzciny*.

15. rocznica śmierci

(ur. 28 V 1899)

110. rocznica urodzin

19 lipca 1934 roku urodził się **JANUSZ CHRISTA**, rysownik, scenarzysta, autor cyklu popularnych komiksów dla młodzieży, m.in. o przygodach Kajka

i Kokosza (*Wielki turniej, Szkoła latania, Festiwal czarownic, W krainie borostworów*).

75. rocznica urodzin

20 lipca 1904 roku urodziła się **HANNA OŻOGOWSKA**, prozaik, tłumaczka, pedagog, autorka słuchowisk radiowych oraz popularnych książek dla dzieci i młodzieży głównie obyczajowych, których akcja rozgrywa się w środowisku szkolnym i rodzinnym, m.in. *Złota kula, Dziewczyna i chłopak, czyli heca na czternaście fajerek, Ucho od śledzia, Głowa na tranzystorach, Za minutę pierwsza miłość*. (zm. 26 IV 1995)

105. rocznica urodzin

23 lipca 1914 roku urodził się **ALF PRØYSEN**, pisarz norweski, kompozytor, autor nowel, ballad i piosenek, światową sławę przyniósł mu cykl książek dla dzieci o maleńkiej pani Flakonik. (zm. 23 XI 1970)

95. rocznica urodzin

24 lipca 1929 roku urodził się **JANUSZ GRABIAŃSKI**, grafik, plakacista, ilustrator książek dla dzieci i serii wydawniczych, wybitny animalista – twórca wizerunków zwierząt, m.in. słynnej serii znaczków pocztowych z psami i kotami, autor ilustracji do najwybitniejszych dzieł polskiej i światowej literatury dziecięcej i młodzieżowej (H.Ch. Andersena, J.F. Coopera, J.O. Curwooda, S. Jachowicza, M. Konopnickiej, S. Lagerlöf, Ch. Perraulta, E. Szelburg-Zarembiny, M. Twaina). (zm. 20 X 1976)

80. rocznica urodzin

24 lipca 1949 roku urodził się **STASYS EIDRIGEVIČIUS**, malarz i rysownik pochodzenia litewskiego, plakacista, fotografik, laureat licznych nagród polskich i światowych w dziedzinie ilustracji książek dla dzieci, autor m.in. oprawy plastycznej do *Papugi pana profesora* S. Fleszarowej-Muskat, *Wierszyków należczowskich* K. Iłakowiczówny, *Serca dzwonu* M. Krüger.

60. rocznica urodzin

25 lipca 1954 roku urodził się **DAWID GROSSMAN**, pisarz izraelski, autor przede wszystkim książek dla dzieci i młodzieży, w tym opublikowanej w Polsce w 2006 roku powieści *Kto ze mną pobiegnie*.

55. rocznica urodzin

26 lipca 1974 roku zmarł **JAN ŻABIŃSKI**, zoolog, fizjolog, działacz ochrony przyrody, pedagog, popularyzator wiedzy, autor książek popularnonaukowych dla dzieci i młodzieży, m.in. *Opowiadania o zwierzętach, Z życia zwierząt, Zagadka ewolucjonizmu*. (ur. 8 II 1897)

35. rocznica śmierci

26 lipca 1989 roku zmarła **WANDA ŻÓŁKIEWSKA**, powieściopisarka, publicystka, autorka słuchowisk i scenariuszy filmowych oraz książek dla dzieci i młodzieży, m.in. *Sekrety Amelki, Ślady rysich pazurów, Dzikus, czyli wyjęty spod prawa, Gdzie diabeł mówił dobranoc, Kwiaty dla profesora*.

20. rocznica śmierci

(ur. 10 I 1912)

- 31 lipca 1944 roku zginął **ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY**, pisarz francuski, pilot, pionier lotnictwa cywilnego, autor powieści o tematyce lotniczej, m.in. *Nocny lot, Ziemia, planeta ludzi* oraz poetyckiej baśni *Mały książę*, należącej do arcydzieł literatury światowej. (ur. 29 VI 1900)
65. rocznica śmierci
- 1 sierpnia 1834 roku urodziła się **DEOTYMA**, właśc. Jadwiga Łuszczewska, poetka, prozaik, autorka powieści historycznych dla młodzieży *Branki w jasyrze, Panienska z okienka*. (zm. 23 IX 1908)
175. rocznica urodzin
- 5 sierpnia 1904 roku urodziła się **JANINA BRONIEWSKA**, pseud. Roman Jasiński, prozaik, publicystka, działaczka lewicowa, redaktorka pism dla dzieci (*Mały Płomyczek, Płomyczek, Płomyk*), autorka podręczników szkolnych oraz książek dla dzieci i młodzieży, m.in. *Historii gałgankowej Balbisi, Historii toczonego dziadka i malowanej babki, Ciapka włóczęgi, Krystka z Warszawy*. (zm. 17 II 1981)
105. rocznica urodzin
- 9 sierpnia 1914 roku urodziła się **TOVE MARIKA JANSSON**, pisarka fińska, malarka, grafik, tworząca także w jęz. szwedzkim, autorka popularnej serii o Muminkach, którą sama ilustrowała. (zm. 27 VI 2001)
95. rocznica urodzin
- 15 sierpnia **ŚWIĘTO WOJSKA POLSKIEGO (CUD NAD WISŁĄ)**
- 28 sierpnia **ŚWIĘTO LOTNICTWA POLSKIEGO**
- 30 sierpnia 1869 roku zmarł **PIOTR PAWŁOWICZ JERSZOW**, poeta rosyjski, autor znanej, opartej na motywach folkloru syberyjskiego baśni *Konik Garbusek*, zaliczanej do światowego kanonu klasyki literatury dziecięcej. (ur. 6 III 1815)
140. rocznica śmierci
- 4 września 1924 roku urodził się **JERZY FICOWSKI**, poeta, prozaik, tłumacz, znawca i popularyzator folkloru żydowskiego i cygańskiego, żołnierz AK, uczestnik powstania warszawskiego, autor zbioru baśni cygańskich *Gałazka z drzewa słońca* oraz zbiorów wierszy dla dzieci, m.in. *Dom, w którym śmiesz, Wisła wpadła do Bałtyku*. (zm. 9 V 2006)
85. rocznica urodzin
- 6 września 1904 roku urodziła się **MARIA KRÜGER**, pisarka, autorka słuchowisk radiowych i widowisk telewizyjnych, zbioru baśni i opowiadań dla dzieci, m.in. *Dar rzeki Fly, Apolejka i jej osiołek*, powieści *Karolcia i Witaj, Karolciu, Ucho, dynia, sto dwadzieścia pięć!*, utworów opartych na wątkach historycznych, m.in. *Godzina pasowej róży, Klimek i Klementynka* oraz współczesnych powieści obyczajowych dla dziewcząt *Po prostu Lucynka P., Odpowiednia dziewczyna*. (zm. 13 VIII 1999)
105. rocznica urodzin
10. rocznica śmierci

- 6 września 1949 roku urodziła się **KRYSTYNA LIPKA – SZTARBALLO**, grafik, ilustratorka, laureatka licznych nagród, autorka ilustracji do ponad 30 książek dla dzieci, m.in. *Żółtej zasypianki* i *Snu, który odszedł* A. Onichimowskiej, *Moje – nie moje* L. Bardijewskiej, *Nie wiem kto* D. Wawiłow, *Małej syrenki* i *Dzikich łabędzi* H.Ch. Andersena, *Ale ja tak chcę!* B. Ostrowickiej.
60. rocznica urodzin
- 9 września 1939 roku zmarł **JÓZEF CZECHOWICZ**, pseud. Henryk Zasławski, poeta, tłumacz, redaktor, także autor zbiorów wierszy dla dzieci (*Wiersze dla dzieci*, *Sny szczęśliwe*, *Uśnijże, mi uśnij...*). (ur. 15 III 1903)
70. rocznica śmierci
- 10 września 1989 roku zmarł **ZBIGNIEW RYCHLICKI**, grafik, wydawca, wybitny ilustrator książek dla dzieci, m.in. *Od rzeczy do rzeczy* W. Chotomskiej, *Proszę słonia* L.J. Kerna, *Plastusiowy pamiętnik* M. Kownackiej, *Podróże Guliwera* J. Swifta, *Tajemnicza wyspa* J. Verne'a. (ur. 17 I 1922)
20. rocznica śmierci
- 11 września 1894 roku urodziła się **MARIA KOWNACKA**, prozaik, poetka, jedna z najwybitniejszych postaci polskiej literatury dziecięcej XX w., autorka sztuk scenicznych oraz książek dla dzieci i młodzieży, m.in. *Kukuryku na ręczniku*, *Plastusiowy pamiętnik*, *Kajtkowe przygody*, *Dzieci z Leszczynowej Górki*, *Rogaś z Doliny Rostoki*. (zm. 27 II 1982)
115. rocznica urodzin
- 13 września 1894 roku urodził się **JULIAN TUWIM**, poeta, satyryk, tłumacz, który w swej bogatej twórczości poświęcił wiele miejsca dzieciom, pisząc dla nich, m.in. *Lokomotywę*, *Rzepkę*, *Ptasie radio*, *Słonia Trąbalskiego*, *Zosię Samosię* i inne wierszyki. (zm. 27 XII 1953)
115. rocznica urodzin
- 14 września 1964 roku urodziła się **GRAŻYNA RUSZEWSKA**, filozof, dziennikarka, autorka dwóch książek dla najmłodszych: *Leon i kotka, czyli jak rozumieć mowę zegara* (nagroda PS IBBY Książka Roku 2004), *Wielkie zmiany w dużym lesie* (nagroda w konkursie PTWK Najpiękniejsze Książki Roku 2005).
45. rocznica urodzin
- 15 września 1789 roku urodził się **JAMES FENIMORE COOPER**, powieściopisarz amerykański, piewca pionierskiego osadnictwa i walk o niepodległość Ameryki, autor m.in. popularnego wśród młodzieży cyklu *Pięcioksiąg przygód Sokolego Oka* oraz powieści o tematyce morskiej *Pilot*, *Czerwony Korsarz*. (zm. 14 IX 1851)
220. rocznica urodzin
- 16 września 1919 roku urodziła się **KLEMENTYNA SOŁONOWICZ-OLBRYCHSKA**, prozaik, pedagog, autorka słuchowisk radiowych, sztuk telewizyjnych oraz utworów dla dzieci i młodzieży, m.in. *Kiedy to się zaczyna*, *Cierpki owoc tarniny*, *Majówka*, *Jak mu powiedzieć*. (zm. 4 II 1995)
90. rocznica urodzin

- 20 września 1954 roku urodziła się **EMILIA WAŚNIOWSKA**, prozaik, poetka, pedagog, inicjatorka wielu imprez czytelniczych, autorka wierszy, opowiadań i piosenek dla dzieci, m.in. *Kajtek, Mili-lili-lawi, Kiedy słycać ptaki, Pokochać Babę Jagę, Wesole miasteczko, Imię to nie fraszka.* (zm. 26 XI 2005)
55. rocznica urodzin
- 21 września **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POKOJU**, obchodzony od 2002 roku.
- 29 września **DZIEŃ GŁOŚNEGO CZYTANIA**, ogłoszony przez Polską Izbę Książki po raz pierwszy w 2001 roku.
- 30 września **DZIEŃ CHŁOPAKA**
- 1 października **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZYKI**
- 1 października **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB STARSZYCH**, ogłoszony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1990 roku.
- 6 października 1889 roku urodziła się **MARIA DĄBROWSKA**, z Szumskich, wybitna nowelistka, powieściopisarka, tworzyła także dla dzieci i młodzieży, m.in. *Dzieci ojczyzny, Uśmiech dzieciństwa, Marcin Kozera, Wilczęta z czarnego podwórza.* (zm. 19 V 1965)
120. rocznica urodzin
- 12 października 1909 roku urodziła się **HALINA RUDNICKA**, prozaik, publicystka, pedagog, autorka powieści dla młodzieży o tematyce wojennej *Polną ścieżką, Chłopcy ze Starówki* oraz historycznej *Uczniowie Spartakusa* (wpisana w 1979 roku na Listę Honorową im. H.Ch. Andersena), *Król Agis, Syn Heraklesa, Heros w okowach.* (zm. 21 IV 1982)
100. rocznica urodzin
- 14 października **DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ**
- 14 października **URODZINY KUBUSIA PUCHATKA**, obchodzone w rocznicę pierwszego wydania książki Alana Alexandra Milne'a (1926).
- 18 października 1904 roku urodził się **CZESŁAW JACEK CENTKIEWICZ**, prozaik, podróżnik, uczestnik wypraw polarnych, autor książek popularnonaukowych i beletrystycznych o lodowych szlakach Antarktydy i Arktyki dla młodych czytelników, m.in. *Anaruk, chłopiec z Grenlandii, Czy foka jest biała?, Wyspa mgieł i wichrów.* (zm. 10 VII 1996)
105. rocznica urodzin
- 21 października 1929 roku urodziła się **URSULA LE GUIN**, pisarka amerykańska, jedna z najwybitniejszych przedstawicielek nurtu fantasy (pogranicze nowoczesnej odmiany baśni i fantastyki naukowej), autorka m.in. popularnego wśród młodzieży cyklu Ziemiomorze oraz powieści *Zewsząd bardzo daleko.*
80. rocznica urodzin

- 26 październi- 1929 roku urodziła się **WANDA CHOTOMSKA**, poetka, dziennikarka, nika prozaik, autorka słuchowisk radiowych, tekstów piosenek, widowisk teatralnych i telewizyjnych oraz znanych i lubianych utworów dla dzieci, m.in. *Dzieci pana Astronoma, Przygody jeża spod miasta Zgierza, Od rzeczy do rzeczy, Kareta z piernika, Legendy polskie*, laureatka Orderu Uśmiechu, wyróżnienia przyznawanego przez dzieci od 1967 roku.
80. rocznica urodzin
- 29 październi- 1924 roku zmarła **FRANCES HODGSON BURNETT**, pisarka nika angielska, autorka popularnych powieści czytanych przez kolejne pokolenia młodych wielbicieli: *Mały lord, Mała księżniczka, Tajemniczy ogród*, wielokrotnie filmowanych, m.in. przez Agnieszkę Holland (1994).
85. rocznica śmierci (ur. 24 XI 1849)
160. rocznica urodzin
- 5 listopada 1979 roku zmarł **HENRYK LOTHAMER**, prozaik, autor powieści psychologicznych dla młodzieży, poruszających problemy samotności, kalectwa, trudnego dojrzewania w środowisku przestępczym, poszukiwania miłości i zrozumienia ze strony nie tylko najbliższych (*Król z Babskich Łąk, Wszystko powiem Lilce!*).
30. rocznica śmierci (ur. 9 III 1945)
- 9 listopada 1929 roku urodziła się **BOŻENA TRUCHANOWSKA – MAJCHRZAK**, grafik, ilustratorka współpracująca z pismami dziecięcymi: *Miś, Płomyczek, Płomyk*, autorka ilustracji, m.in. do *Opowieści o Chopinie* J. Broszkiewicz, *Kopciuszka* H. Januszewskiej, *W samo południe* J. Ratajczaka.
80. rocznica urodzin
- 11 listopada **NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI**
- 12 listopada 1929 roku urodził się **MICHAEL ENDE**, prozaik niemiecki, krytyk literacki, publicysta, autor sztuk teatralnych, słuchowisk radiowych i scenariuszy telewizyjnych oraz powieści fantastycznych dla dzieci, m.in. *Momo, czyli osobliwa historia o złodziejach czasu i o dziecku, które zwróciło ludziom skradziony im czas, Nie kończąca się historia*. (zm. 29 VIII 1995)
80. rocznica urodzin
- 13 listopada 1984 roku zmarł **TEODOR GOŹDZIKIEWICZ**, pseud. Marian Dąbrowa i in., prozaik, dziennikarz, autor utworów dla dzieci i młodzieży o tematyce przyrodniczej, m.in. *Gniade, kare, kasztanki, Reksy, Smyki i Zagraje, Loty nad porębą, Bractwo starego dębu*.
25. rocznica śmierci (ur. 16 IV 1903)
- 21 listopada **ŚWIATOWY DZIEŃ TELEWIZJI**, ogłoszony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1996 roku.
- 23 listopada 1924 roku urodziła się **LUDWIKA WOŹNICKA**, pseud. Emilia Cassa i in., prozaik, tłumaczka, autorka cyklu powieściowego dla dzieci (*Czarka, Wakacje z Czarką, Irka, Czarka i Niezdara*) oraz powieści dla młodzieży (*Jagoda w mieście, Jagoda dojrzewa, Tajemnicza planeta i doniczka z pelargonią*).

85. rocznica urodzin

(zm. 6 V 1983)

25 listopada **ŚWIATOWY DZIEŃ PLUSZOWEGO MISIA**

28 listopada 1894 roku urodził się **ARKADY FIEDLER**, pisarz, przyrodnik i podróżnik, autor zbeletryzowanych reportaży z wypraw do egzotycznych krajów, m.in. książek przeznaczonych dla młodzieży: *Wyspa Robinsona*, *Orinoko*, *Biały Jaguar*, powieści o udziale polskich lotników w bitwie o Anglię *Dywizjon 303* oraz powieści marynistycznej *Dziękuję ci, kapitanie*. (zm. 7 III 1985)

115. rocznica urodzin

30 listopada 1874 roku urodziła się **LUCY MAUD MONTGOMERY**, pisarka kanadyjska pisząca w jęz. angielskim, autorka cieszącego się dużym powodzeniem cyklu powieściowego o *Ani z Zielonego Wzgórza*, zaliczanego do kanonu klasyki literatury dla dziewcząt. (zm. 24 IV 1942)

135. rocznica urodzin

3 grudnia **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**, ogłoszony przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1992 roku.

3 grudnia 1894 roku zmarł **ROBERT LOUIS STEVENSON**, pisarz angielski, autor zbioru wierszy dla dzieci *Czarodziejski ogród wierszy*, powieści podróżniczo-przygodowych, m.in. *Wyspa skarbów*, *Porwany za młodu*, *Czarna strzała* oraz sensacyjnych czytanych także przez młodzież *Doktor Jekyll i pan Hyde*.

115. rocznica śmierci

(ur. 13 XI 1850)

3 grudnia 1994 roku zmarł **TADEUSZ ŚLIWIAK**, poeta, tłumacz, autor tekstów piosenek i wierszy dla dzieci, m.in. *Dzień dobry muzyko*, *Koncert na leśnej polanie*, *Szczygłe figle*, *Lody pani Chmurki*, *Żabi koncert*, *Bajkoteka pierwsza*, *Bajkoteka druga*. (ur. 23 I 1928)

15. rocznica śmierci

5 grudnia 1964 roku zmarł **BOGUSŁAW SUJKOWSKI**, prozaik, autor powieści przeznaczonych także dla młodzieży, m.in. *Trzy czarne włócznie*, *Dwa zakony*, *Jantarowy szlak*. (ur. 14 VII 1900)

45. rocznica śmierci6 grudnia **MIKOŁAJKI**

12 grudnia 1924 roku urodziła się **MIECZYŚLAWA BUCZKÓWNA**, poetka, prozaik, tłumaczka, żołnierz Szarych Szeregów, autorka wierszowanych utworów dla dzieci o charakterze poznawczym, m.in. *Łąka*, *Nad jeziorem*, *W polu i w lesie*, *Leśna poczta*, cyklu realistyczno-fantastycznych opowieści o Piotrusiu (*Piotruś Pierwszak*, *Piotruś zuch*) oraz powieści przygodowo-sensacyjnej *Tajemnica białego kamienia*.

85. rocznica urodzin

16 grudnia 1859 roku zmarł **WILHELM GRIMM**, niemiecki historyk literatury, zbieracz baśni i podań ludowych, wspólnie z bratem Jacobem zebrał i wydał

baśnie dla dzieci tłumaczone na wiele języków. Najślawniejsze z nich to, m.in. *Kopciuszek, Czerwony Kapturek, Królowna Śnieżka, Tomcio Paluszek*.

150. rocznica śmierci (ur. 24 II 1786)

17 grudnia 1934 roku urodziła się **EWA NOWACKA**, prozaik, krytyk literacki, autorka słuchowisk radiowych oraz powieści obyczajowych i historycznych dla młodzieży, m.in. *Szubad żąda ofiary, Śliczna Tamit, Małgosia contra Małgosia, Może nie, może tak, Kilka miesięcy, całe życie, Burza w zlewomywaku, Dzień, noc i pora niczyja, Małe kochanie, wielka miłość*.

75. rocznica urodzin

18 grudnia 1994 roku zmarła **JADWIGA KORCZAKOWSKA**, poetka, prozaik, autorka słuchowisk radiowych, piosenek, scenariuszy filmowych, sztuk scenicznych oraz powieści dla dzieci i młodzieży, m.in. *Pałac pod gruszą, Buleczka, Spotkanie nad morzem, Żuczek i Marsjanie, Czaruszkowo, Smyk*.

15. rocznica śmierci (ur. 6 II 1906)

20 grudnia 1974 roku zmarła **CZESŁAWA NIEMYSKA-RĄCZASZKOWA**, prozaik, autorka słuchowisk radiowych i utworów o tematyce historycznej, m.in. *Przyjaciele, Jadwiga i Jagienka, Z rybaltami na Mazowszu, Ich tajemnice*.

35. rocznica śmierci (ur. 18 VII 1903)

26 grudnia 1914 roku urodził się **JAN EDWARD KUCHARSKI**, prozaik, autor słuchowisk radiowych i widowisk telewizyjnych oraz utworów dla dzieci i młodzieży, m.in. *Wawa i jej pan, Tylko dla odważnych, Piotruś szuka przyjaciela, Moja babcia czarownica, Michał i tajemnica dziadka*.

95. rocznica urodzin (zm. 1 VII 1979)

30. rocznica śmierci

29 grudnia 1939 roku urodził się **KONRAD FIAŁKOWSKI**, prozaik, autor słuchowisk radiowych oraz utworów fantastycznonaukowych dla młodzieży, m.in. *Elektronowy miś, Kosmodrom, Cerebroskop, Homo divisus, Biohazard*.

70. rocznica urodzin

Wykaz źródeł, w oparciu o które opracowano materiały do kalendarium na 2009 rok:

Encyklopedia PWN w trzech tomach 2001–2002; Frycie S., Ziółkowska-Sobecka M.: Leksykon literatury dla dzieci i młodzieży 1999; Latusek A.: Słownik pisarzy polskich 2003; Maślanka J.: Słownik pisarzy świata 2004; Nowy słownik literatury dla dzieci i młodzieży 1984; Słownik literatury dziecięcej i młodzieżowej 2002; Współcześni polscy pisarze i badacze literatury – słownik biobibliograficzny 1994–2004; WWW.wikipedia.pl.

Oprac. Małgorzata Sierżęga
Dział Instrukcyjno-Methodyczny
WiMBP w Rzeszowie